

Christof Lange

Odpouštějí se ti hříchy

Kázání na Marek 2,1-12

19. neděle po Trojici – 10. října 2021

v Táboře

Když se po několika dnech vrátil do Kafarnaum, prosllechlo se, že je doma. Sešlo se tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí.

A mluvil k nim. Tu k němu přišli s ochrnutým; čtyři ho nesli. Protože se pro zástup nemohli k němu dostat, odkryli střechu tam, kde byl Ježíš, prorazili otvor a spustili dolů nosítka, na kterých ochrnutý ležel. Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: »Synu, odpouštějí se ti hříchy.«

Seděli tam někteří ze zákoníků a v duchu uvažovali: »Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?« Ježíš hned svým duchem poznal, o čem přemýšlejí, a řekl jim: »Jak to, že tak uvažujete? Je snadnější říci ochrnutému: ‚Odpouštějí se ti hříchy‘, anebo říci: ‚Vstaň, vezmi své lože a chod‘? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy« - řekne ochrnutému: »Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!« On vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: »Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.«

Evangelia nám líčí, jak byl Ježíš Nazaretský neustále na vandru, jak putoval po Galileji a Judsku od jednoho místa k druhému, jak kázal a uzdravoval. Mnoho lidí za ním přišlo, a on jim pomohl. Někteří z nich pak s ním chodili jako jeho úředníci. V Markově evangeliu najdeme však malou zmínku o tom, že přece jenom byl Ježíš někde doma. Měl domov, kam se občas vrátil: Kafarnaum.

Má to pro nás nějaký význam? Opravdu nejde v tomto příběhu o nějakou rybařskou vesničku na pobřeží jezera Genezaret před 2000 lety. Nejde o to, kde Ježíš během chvíle svého života bydlel. Ne zcela lhostejná by nám ovšem mohla být tá další zásadní otázka: Kde je Ježíš doma?

Možná, že mě považujete za trochu pomateného, když tvrdím: zde, v této budově, kde se dnes shromáždíme, je Ježíš doma. Není zde doma proto, že je to takový krásný kostel. Nýbrž proto, že zde jsou lidé, kteří mu věří.

A taková víra není jenom zde. Ale všude, kde jsou dva nebo tři shromáždění v jeho jménu. Ježíš je doma tam, kam za ním lidé chodí a kde od něho očekávají pomoc. Bylo to stejné tehdy v Kafarnaum jako dnes v našem shromáždění: Jsme zde, abychom slyšeli jeho slova, a protože očekáváme od něho pomoc pro svůj život.

Ježíš k nim promluvil. O čem mluvil, a co jeho slova působila, to je právě tématem příběhu o ochrnutém.

Ale než se na to podíváme blíže, dovolte mi, abych se zmínil ještě o tom rozdílu. O rozdílu mezi oním shromážděním v Ježíšově domě v Kafarnaum a dnešním shromážděním v jeho domě v Táboře. Marek vypráví: Sešlo se tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí.

Když lidé přicházejí za Ježíšem a chtějí, aby jim pomohl, pak se může stát, že je tam málo místa. A tehdy v Kafarnaum bylo tak těsno, že se v Ježíšově domě lidé nemohli ani hnout. Každopádně těsněji než v naší modlitebně dnes. Tady je stále dost místa. Každý si může sednout tak, aby dobře rozuměl kázání. A kdyby teď někteří lidé přinesli ochrnutého člověka ve vozíku, nebylo by vůbec nutné odkrýt střechu.

Ale možná evangelistův popis "nebylo k hnutí" je míněn ještě trochu jinak. Je to možné, že v Ježíšově domě je jenom málo lidí, a přece je tam úzko a těsno? Například proto, že lidé už nikoho mezi sebe nepouštějí? Že přijde člověk a potřebuje pomoci. A Ježíšovi učedníci jsou svému Pánu tak blízko, jejich kruh je natolik uzavřen, že takový ochrnutý prostě nemůže k Ježíšovi proniknout. Je to možné, že církev je natolik se sebou spokojená nebo natolik na sebe soustředěná, že ti venku, kteří potřebují nutně pomoci, zvěst evangelia ani nemohou

slyšet? Může se stát, že sami křesťané působení svého Pána překáží? Ano, to se může stát. A pak vznikne taková situace, kdy se celé společenství už nemůže hnout, nemůže splnit své poslání. Prostě je ochrnuté.

A už jsme u toho. Přišli k Ježíšovi s ochrnutým na loži. Sám se vůbec nemůže hnout.

O příčinách jeho ochrnutí se nic neví. Je dobré, že dnešní lékaři při takových onemocněních zohledňují také možné duševní příčiny. Je celá řada důvodů, proč jsou lidé jakoby ochrnutí už dřív, než se objeví tělesné potíže. Co nás ochromuje? - Přetížení; neprominutá vina; neopravitelná a neodčinitelná chyba; strach; pocit, že nemohu ani dopředu ani dozadu. A pak začínají bolet také záda.

Nemoc v takových případech vyjadřuje to, co už předcházelo: Ochrnutý nemůže chodit sám. Nemůže si pomoci sám. Víc než kdo jiný je odkázan na pomoc druhých. Na štěstí má přátelé, kteří ho nesou.

A přinesou ho k Ježíšovi. K tomu, který mu může pomoci. Nejprve se však zdá, jako by to vůbec nešlo. Protože se pro zástup nemohou k Ježíšovi dostat. Tak nebo tak. Buď je tam příliš mnoho lidí, anebo ten kruh kolem Ježíše je natolik uzavřen, že nikdo z venku k němu nemůže proniknout.

Ovšem přesně to se nesmí stát. Vždyť Ježíš přišel ke všem. A když nějaké shromáždění nebo nějaký dům je na to příliš těsný, pak je potřeba odkrýt střechu. Čtyři přátelé ochrnutého prorážejí otvor do stropu a spouštějí ho na nosítkách dolů k Ježíšovi.

Je to elegantní řešení. Neboť tímto způsobem se odhaluje v tomto shromáždění víra: Ježíš viděl jejich víru, píše evangelista. Přátelé ochrnutého vlastně dělají to, co by bylo úkolem celého sboru. Umožňují nemocnému přístup k Ježíšovi. Bez jejich pomoci by nemohl slyšet potřebné slovo a bez nich by se nemohl uzdravit. Jejich víra má dvě stránky: Jednak věří Ježíšovi, že jejich kamaráda uzdraví. A jejich víra je taková, že překoná veškeré překážky. Víra doslova prolomí střechu církve a přeruší zbožné shromáždění.

Neboť něco takového bývá považováno za rušení. A není to poškození sborového majetku, nebo dokonce Ježíšova soukromého majetku? Co když náhle začne pršet? Nicméně to bylo nutné, aby Ježíš ochrnutému mohl pomoci. Je to tak: otevřenost sboru často ohrožuje bezpečnost a nerušené fungování církve. A přece jenom taková otevřenost je předpokladem k tomu, aby církev zůstala jednotná a aby se neoddělila od milosrdného a uzdravujícího působení svého Pána.

Otcové reformace požadovali »ecclesia semper reformanda«. To znamená, že církev nebude ušetřena stálého usilování o přestavbu. Nemůže sama sebe zazdíť do přepevného hradu, ale musí se ve svém budování sboru řídit tím, co Ježíš chce lidem říci a učinit. Tehdy v Kafarnaum zrovna tak, jako dnes v Táboře.

Co chce Ježíš říci a učinit? Slovo, které od Hospodina chce sdělit lidem, lze shrnout v jedné větě: »Synu, odpouštějí se ti hříchy.« To je ono slovo evangelia, které překoná veškeré tělesné a duchovní ochrnutí: radostná zvěst o odpuštění hříchů všem, kteří ji ve víře přijímají.

To je ovšem také neslýchané slovo, které působí pohoršení: »Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?« Znalci písma ve sboru jsou pohoršeni. Ježíš mluví i činí proti předpisu. Teď se tedy do toho pletou teologové. Zákoníci, kteří si myslí, že vědí ze všech nejlépe, co jde a co nejde. Kteří sami tomu bídnému člověku pomoci nemohou. Kteří se na to jenom dívají a potají protestují.

Ano, potají! Neboť nejedná se o jakousi veřejnou diskusi mezi Ježíšem a zákoníky. Nýbrž čteme: »Někteří v duchu uvažovali...« a »Ježíš hned svým duchem poznal, o čem přemýšlejí«. Není to tak líčeno proto, abychom se mohli přesvědčit o Ježíšové schopnosti číst myšlenky. Marek chce spíš zdůraznit, že nejde o spor mezi Ježíšem a jeho protivníky, nýbrž o konflikt mezi vírou a nevěrou. A to není jenom zvláštní problém zákoníků. Je to vnitřní problém i Ježíšových úředníků. Takové myšlenky, které pokoušejí víru, známe všichni.

I kdybychom znali z paměti každý verš a každé písmeno Bible, nebyli bychom takových myšlenek ušetřeni. Použití Bible je přece vždy riskantní: Buď k nám promluví Boží milost, anebo vyčteme z Písma

Boží soud nad námi. Bud' evangelium nebo zákon. Když přeslechneme živé slovo Ježíše Krista, může nás i otevřená Bible vést k závěru: Nikdo nemůže odpouštět hříchy. A dřív nebo později musíme připustit, že to také znamená: Nikdo nemůže mně odpustit.

Hlavní námitka teologů však nespočívá v tom, že by se Ježíš odvažoval odpustit ochrnutému hříchy. Když se díváme přesně na Markovou zprávu, zjistíme, že Ježíš to ani neudělal. Nýbrž řekl mu: »Odpouštějí se ti hříchy«. To je něco jiného. Ježíš vyjadřuje, že Bůh mu odpustí.

Ale teologové stejně jako naše nevěřící srdce trvají na tom, že se to přece nedá říci. Protože Boží odpuštění je až věc budoucnosti. Mají za to, že Ježíš nesnesitelně Božím soudu předbíhá, když zřejmého hříšníka zproští viny. Jak může někdo tvrdit, že by už bylo po Božím soudu?

Je zajímavé, jak snadno i v naší evangelické církvi jsme s to někoho odsoudit, když jsme přesvědčeni o jeho vině. Na druhé straně jsme v rozpacích, když máme někomu, jehož vina je nabíledni, přiznat Boží odpuštění v Kristu. A opravdu to nejsou pouze teologové, kteří znají všechny možné důvody, proč takovému ochrnutému nelze pomoci.

A když tomu tak je, to vypovídá i hodně o naší vlastní naději. Myslíme si, že bychom sami v takovém soudu obstali? Nežřídka se stává, že Kristus musí chránit celníky a hříšníky před zbožnými a učenými lidmi. A také musí chránit zbožné lidy před sebou samými, když by rádi chtěli sami předbíhat Božím soudu.

Jediný, který může předbíhat Božím soudu, je ten, který přijde soudit na konci času: Syn člověka, Mesiáš, Kristus. Ten má opravdu moc nejenom říci »Odpouštějí se ti hříchy«, ale ten může dokonce i mrtvým přikázat: »Vstaň a chod'«. V Ježíši Kristu se toto slovo stalo realitou. Záslibení Boží milosti se splnilo.

A když Ježíš klade všem učeným a neučeným, pochybujícím a bázlivým, hříšníkům a ochrnutým otázku »Co je snadnější?« - zda říci »Odpouštějí se ti hříchy«, anebo říci: »Vstaň, vezmi své lože a chod'« - pak smíme věřit, že u Hospodina jsou slovo a čin, odpuštění a uzdravení jedno. Nežůstává při slibu, ale Ježíš sám to slovo naplnil. Na kříži vzal na sebe Boží soud, zemřel za naše hříchy.

Nic z toho, co by žalobci a soudci v tomto světě i na posledním soudu mohli pronést proti mne, se už nebude obracet na mne, ale na Ježíše, který vše odnesl na svém kříži. Už bylo odpuštěno. A jeho jizvami jsme uzdraveni.

Ježíšova otázka, 'Co je snadnější?' vede zpět do našeho shromáždění v Kafarnum nebo v Táboře. Tam i tady Ježíš uzdravuje, jednotlivce stejně jako celé shromáždění. Na základě víry některých členů sboru se ochrnutý dostane k Ježíšovi. Jeho čtyři přátelé ho nemohou uzdravit, ale mohou ho nést svou vírou a svými modlitbami. A také ho mohou přivést k Ježíšovi. Protože jsou přesvědčeni, že Ježíš jím pomůže. Ježíš ho staví na nohy a umožňuje mu znovu chodit. Každý dělá, co umí.

Odpuštění hříchů, které nám dnes přizná Ježíš, není psychologický trik. Nejde o nějakou lacinou útěchu pro chromého, která mu zlepší náladu, zatím co bude nadále ležet na loži. Nýbrž slovo evangelia působí, že chromý bude chodit.

»On vstal a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.« Skutečnost, že ochrnutý vstane a zase chodí - to je Boží odpověď na naši neschopnost věřit v účinnost jeho slov.

Chceme zůstat u toho, že žádný člověk zde nemůže pomoci? Chceme zůstat u toho, že Ježíšova slova jsou jen nějak podmíněna? Jistě, že církev se nesmí stavět na místo Boha. Ale má sloužit Bohu a proto je povinna zprostředkovat slovo, které je jí řečeno.

Každý z nás má ústa. Co je snadnější než říci toto slovo odpuštění ve jménu Ježíše Krista? Slovo, které každý může slyšet, které každý smí svému bratru a sestře říci - i když teologové mají námítky a d'abel nesouhlasí. Toto slovo překoná sevřené shromáždění a uzdraví každého člověka. Ať se toto slovo dostane k těm, kteří ho potřebují.